

Сабақтың тақырыбы:

Қазақстан жаңа құрылыс
саясаты кезінде.

1986 жылғы желтоқсан
оқиғалары.

Сабақтың мақсаты:

Білімділік:

1986 жылғы Алматы оқиғасының себептерін, сипатын, қозғаушы күштерін, маңызын білдіру, ұлттық қатынастағы жылдар бойы қордаланған шиеленіс пен жүйенің ұлт саясатын өзгертуге қабілетсіздігін таныту, 80- жылдардағы пленумдар мен конференциялардың мазмұн-мағынасы, мәніне талдау жасау, қоғамдық саяси өмірдің іріп-шіріп бара жатқан принциптерімен таныстыру;

Тәрбиелік:

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне – 20жыл, 1986 желтоқсан оқиғасына – 28 жыл толуын оқушыларға айта отырып, Отанын сүйуге, достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; Желтоқсан оқиғасына қатысқан жерлес ағаларымыздың батылдығын дәріптеу.

Дамытушылық:

Тақырыптың себеп-салдары байланыстарын табу, басты мәселені ажырата білуге және өз пікірін дәлелдей алу дағдыларын қалыптастыруға жағдай жасау.

Сабақтың түрі: аралас сабақ

Сабақтың көрнекілігі: тірек – сызбалар, кесте, бейне таспа.

Сабақтың барысы:

Қызығушылықты ояту

Мағынаны тану

Ой – толғаныс немесе рефлексия (ойлау үрдісінің ең жоғарғы сатысында мәселені талқылау)

Кіріспе:

Жаңа дерек

«Бетбұрыс алдындағы қалыптасқан жағдай»

80 - жылдардың басында КСРО – да аса ауыр әлеуметтік – экономикалық жағдай қалыптасты. Ел күрделі дағдарыс алдында тұрды. Қазақстанның халық шаруашылығының құрылымы келеңсіз сипат алды.

Халық шаруашылығындағы тоқырау құбылыстары, онда орын алған қарама-қайшылықтар мен кемшіліктерді айқын көрсетті, олар негізінен әміршіл-бюрократиялық жүйенің жоспарлау мен өндіргіш күштерді орналастыруда жіберген қателіктеріне байланысты болды.

Мәселен, орта машина жасау, тиісті металдар, энергетика, металлургия, суландыру және қорғаныс министрліктері республика аумағында өздерін нағыз «қожайын» есептеді, олар республика мен оның еңбекшілерінің мүдделерімен санаспады.

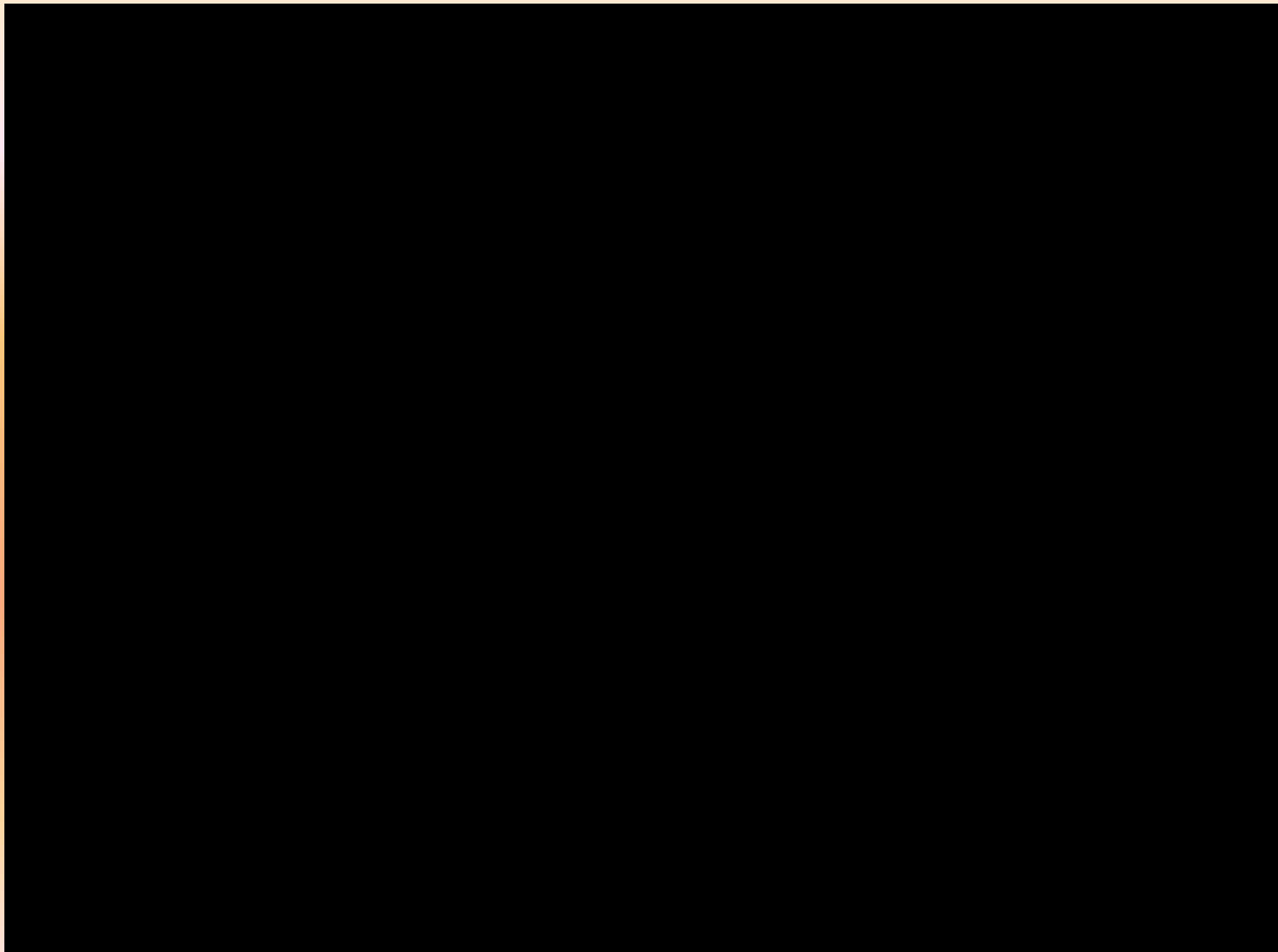
Экономикалық отарлық бағытта қалыптасуына байланысты қажетті тауарлардың 60% республикаға КСРО – ның басқа аймақтарынан әкелінді.

Рухани мәдениет
күлдірады. Ұлттық
мәдениетке менсінбей
қараушылық қазақ тілінің
жағдайына кері әсер етеді.
Ана тілін білмейтін, тіліне,
діліне, ұлтына менсінбей
қарайтын мәңгүрттер тобы
пайда болды.

**Бұрынғы – экономикалық
жүйенің арнасымен алға
қоғамды түбегейлі өзгерту
қажеттігі туындады.**

Қызығушылықты ояту .

(1986 жылғы желтоқсан оқиғасынан
үзінді көрсетіледі).

1 тур

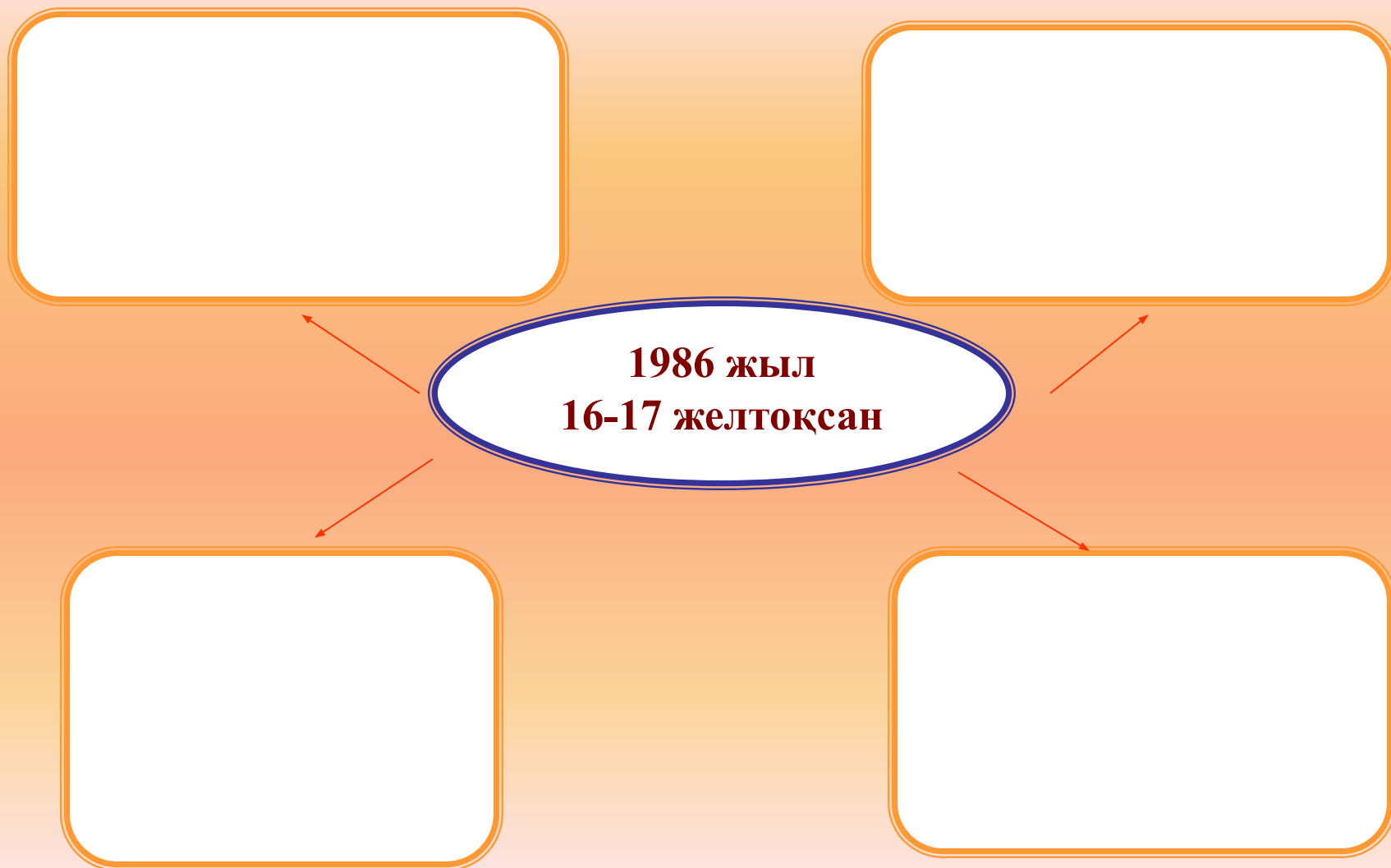
II Мағынаны тану. Оқушылар тақырып бойынша белгілі бір ой қалыптастырғаннан кейін топтарға бөлініп болжам кестесін толтырады.

1 топ. Тарихшылар 1 тапсырма
(тақырып бойынша себеп – салдарын анықтау)

Жылы	Себебі	Сипаты	Тарихи маңызы

II топ. Саясаттанушылар 1 тапсырма

Берілген қосымша құжат деректері бойынша талқылап, төмендегідей қорытындыға келеді.

3.Топ Сарапшылар 1 тапсырма

Оқушылар *“Қасіретім, қасиетім, ар-намысым Желтоқсан!”* тақырыбында «Эссе» әдісі бойынша тапсырманы орындайды.

«Автор орындығынан оқу» әдісі арқылы мазмұнды шыққан эссені топ басшысы оқып береді.

Тексеру парақшалары

II Мағынаны тану. Тексеру парағы

1 топ. тарихшылар (тақырып бойынша себеп – салдарын анықтау)

Жылы	Себебі	Сипаты	Тарихи маңызы
1986 ж. 16-17 желтоқсан	КОКП Орталық комитетінің нұсқауымен 1986 ж. 16 желтоқсанда Қазақстан КП Орталық комитетінің пленумы болды. Жиналысты КОКП Орталық комитетінің хатшысы Г.Разумовский жүргізді. Күн тәртібінде бір ғана ұйымдастыру мәселесі тұрды. Д.Қонаевтың орнына орталық өкіметінің ұсынысы бойынша Г.В.Колбинді сайлау ұсынылды. Шұғыл жиналған пленумға кеткен уақыт небәрі 18-ақ минут	Ондаған жылдар бойы қордаланып қалған келеңсіздіктер қоғамдық - әлеуметтік және мәдени салаларды қамтып өрескел кемшіліктер ұлт мәселелерінің қатты шиеленісуі республика жастарының ызасын келтіріп, оларды күрес жолына түсуге еріксіз алып келді.	Әлемді елең еткізген 1986 жылғы Алматы оқиғалары қазақ топырағында ұлттың санасын, намысын жетелеген қайсар буынның келгенін әйгіледі. Желтоқсан оқиғалары Қазақстан тарихындағы естен кетпес аса-ауыр және қайғылы беттердің бірі. Бұл оқиғалар Қазақстанда ғана емес, бүкіл Кеңес одағына еніп келе жатқан жас демократия үшін күрестің басы болды.

II топ. 1 тапсырма

Жауап тексеру парағы

105 адам жауапқа тартылды, 99 – ы сотталды. 99-дың ішінде екі адам өлім жазасына кесілді, (Қ. Рысқұлбеков, М.Әбдіқұлов) кейін олардың ісі қайта қаралып 20 жыл бас бостандығынан айырумен алмастырды. Алматы қаласы бойынша 8500 адам ұсталып, 1720 адам жарақат алған. ІІМ жүйесінен 1200 адам жұмыстан қуылған. 12 ЖОО – ның ректорлары орындарынан алынған. 246 студент оқудан шығарылды.

Алматыға арнайы жіберілген КОКП ОК саяси бюросының мүшесі М.С. Соломенцевтің нұсқауы байынша, КСРО-ның ақпарат құралдары бұл оқиғаларды «маскүнемдер мен нашақорлардың бұзақылық, ұлтшылдық арандату әрекеттері» деп түсіндірді. Қ. Рысқұлбеков, Л.Асанова, С.Мұхамеджанова, Е. Сыпатаев сынды боздақтар, есіл ерлер мәңгілікке көз жұмды.

**1986 жыл
16-17
желтоқсан**

М.Шахановтың 1986 жылғы Желтоқсан көтерілісінің 23 жылдығына орай «Жұлдыздар отбасы» журналының бас редакторы Жарылқап Қалыбайдың сұрақтарына жауабынан үзінді келтіреді))

1996 жылы 16 желтоқсан күні Республика алаңына Тәуелсіздік монументі ашылды. Оның биіктігі 28 метр. Авторы Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген суретшісі, Мемлекеттік сыйлықтың иегері Шот – Аман Ыдырысұлы Уәлихан. М.Шаханов бастаған комиссия желтоқсанның 17- сі Демократиялық жаңару күні деп жариялады. 1986 ж. Желтоқсан оқиғасын есте сақтау үшін Республика алаңына ескерткіш тақта орнатылды.

Терминологиялық жұмыс

Ж а р и я л ы л ы қ
П л ю р а л и з м
П л е н у м
М о р а т о р и й

2 тур

Тарихшылар:

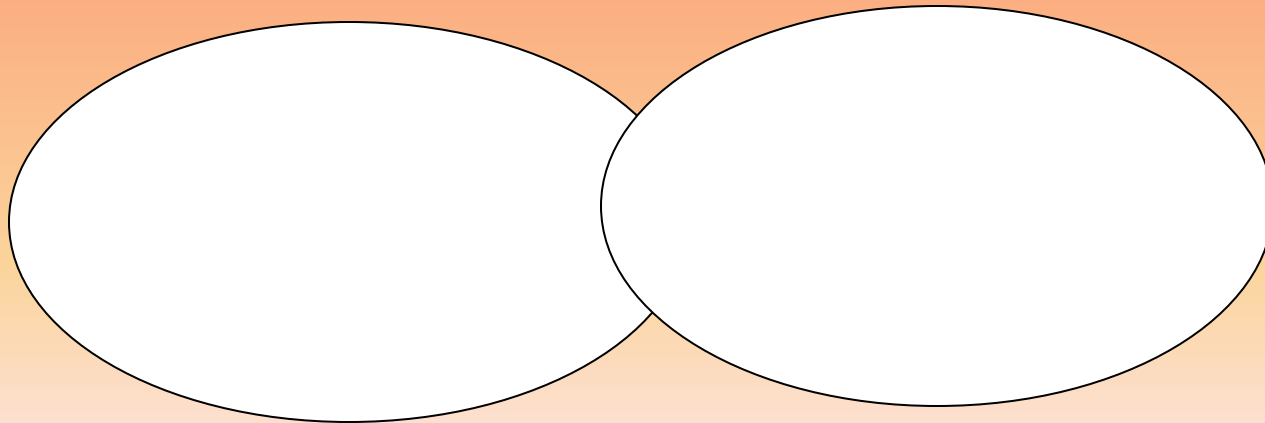
2 тапсырма . Қазақ жастарын қандай күш айдап барды ? Венн диаграммасын құрастырады.

Г.В. Колбин – ол кім?, қайдан келген ? деген сұрақ туындайды бұл сұраққа жауапты-Тарихшылар береді

Колбин Г.В. жайлы тарихи анықытама береді.

Қонаев Д

Колбин Г

2 топ Саясаттанушылар:

2 тапсырма

1986 жылдың 17-18 желтоқсанында Брежнев алаңында не болғаны жайлы жауап береді №

1986 жылғы 17-18 желтоқсандағы Брежнев алаңындағы қазақ жастарының бейбіт шеруінің қанды оқиғаға айналуы жайлы мәліметтер береді.

***3 топ Сарапшылар тобы
2 тапсырма .Желтоқсан
құрбандары.***

**Желтоқсан құрбандары және
олардың тағдырлары не болды ?**

III. Ой – толғаныс.

Алған білімдерін қорытындылау,
жинақтау, жүйелеу мақсатында
«Блум жүйесі» бойынша
талқылаймыз.

Әр топ басшысы өз қорытындысын
береді.

Шарттары	Тапсырма	Түсінік, саралау, мысалдар
Білім	Жаңадан қандай білім алдың?	
Түсінік, ұғу	Берілген білімді түсіндің бе? Немен дәлелдейсің?	
Қолдану	Алған біліміңді неге қолданар едің?	

Шарттары	Тапсырма	Түсінік, саралау, мысалдар
Білім	Жаңадан қандай білім алдың?	1986 желтоқсан оқиғасы туралы қосымша мәліметтер арқылы білімімді толықтырдым.
Түсінік, ұғу	Берілген білімді түсіндің бе? Немен дәлелдейсің?	Түсіндім. Қоғамдық - әлеуметтік және мәдени салаларды қамтыған өрескел кемшіліктер мен ұл мәселелерінің қатты шиеленісуі және республика бірінші басшысының ауыстырылуы пісіп-жетіліп тұрған жаппай наразылықтың ашық қарсылық білдіруіне түрткі болды.
Қолдану	Алған біліміңді неге қолданар едің?	«Отан үшін отқа түс күймейсің» дегендей Қайрат, Ербол ағаларымдай ел намысын қорғайтын азамат боламын.

«Білемін. Білгім келеді. Білдім.»

- Балалар, желтоқсан оқиғасы туралы бұрыннан қандай хабарыңыз бар, толығырақ нені білгіңіз келеді? Ортаға ойымызды сала отырып, кестені толтырайық.

Білемін	Білгім келеді	Білдім
Қазақ халқы 1986 жылдың желтоқсанында тар жол тайғақ кешуден өтті. 1986ж. Желтоқсан оқиғасы қазақтың басы бірігіп бір жұдырықтай жұмылған әрі бақытты, әрі қайғылы күн еді. Бүкіл ұлттың сүйегіне таңба түсіріп, әділетсіз шешім қабылданып, халықтың ар-намысы таразыға салынған сын сағатта дүлей күшке қаймықпай қарсы шыға келген жастарымыздың ерен еңбегі ешқашан ұмытылмайды.	1.Шеруге қатысқандарды басып тастау үшін билік иелері жүргізген шаралар. 2.М.Шаханов туралы 3.Тәуелсіздік монументі туралы 4.Осы оқиғаға қатысқан жерлес адамдар туралы.	

Оқушылардың білімі бағаланады.

Үйге тапсырма:

«Білемін. Білгім келеді. Білдім.»
кестесінің соңғы бөлімін толтырып
келу.

ҚАЗАҚСТАН
тәуелсіздігіне

Желтоқсан оқиғасына - 28 жыл